

ישראל הראל | בזכות מלחמת ברירה

משה סנה, מראשי ההגנה, נשלח פעם להסביר לאנשי פלמ"ח מתוסכלים, מדוע הנהגת היישוב נוקטת הבלגה. הנימוק העיקרי, "סיבות מדיניות", נראה חלש אף בעיניו, ועל כן כתב בפתק שהכין: תירוצים לא משכנעים, להרים את הקול!

את זאת בדיוק עשה בתחילת השבוע אהוד ברק מעל במת **המכון למחקרי ביטחון לאומי**. בנאום אפולוגטי ממושך, לפעמים מביך, ניסה להצדיק, אחד לאחד, את הכישלונות הצבאיים המיוחסים לו. בין השאר: הבריחה מלבנון, ההשלמה עם הריגת שלושת החיילים וחטיפתם ללבנון (לאחר שהתחייב שלאחר הנסיגה לא יהיו עוד הבלגות), רפיון הידיים לנוכח מלחמת הטרור שערפאת הצית ("זה הזוי", הרים קולו, "לקשור בין אופן הנסיגה מלבנון ב-2000 לפרוץ האינתיפאדה השנייה"), ואף את כשלי הטיפול במשט.

רק כשהרחיק עדותו למלחמת לבנון הראשונה, שכך מעט קולו. על כשלו הפיקודיים בחזית המזרחית פסח, כמובן, והתרכז בביקורת על המטרה האסטרטגית של המלחמה (כפי שהוא מגדיר אותה). שהרי מנחם בגין ואפילו אריאל שרון, האדריכלים, מעולם לא הגדירו אותה כך בפני הממשלה או צה"ל: גרימת שינויים גיאופוליטיים באמצעות גירוש הפתח לירדן כדי שיפיל את המלוכה ויקים בה מדינה פלסטינית. בכך רצה שרון למנוע, חזר ברק על המקובלה הקונספירטיבית אך הלא מוכחת, הקמת מדינה שכזו ביהודה ובשומרון. וגם למטרת המשנה (שוב, על פי הגדרתו אותה), הציב ברק דוקטרינה: אסור להתערב בעניינים הפנימיים של מדינה שכנה. עובדה: נכשלנו בניסיון להמליך את הנוצרים בלבנון.

הקביעה הנחרצת של שר הביטחון, לפיה אסור לישראל לצאת למלחמה כדי לגרום לשינויים גיאואסטרטגיים, שגויה מבחינה עקרונית. לשיגיון זה שותפים רבים מראשי הצבא בעבר הקרוב ובהווה, בוודאי במערך הפוליטי והאינטלקטואלי, והיא היתה לאסטרטגיה קובעת משום שרבים מהמצדדים בה נכוו אישית במלחמת לבנון.

לאורך כל ההיסטוריה מדינות יצאו למלחמות ברירה כדי לגרום לשינויים גיאואסטרטגיים, והנאורות שבהן עושות זאת עד עצם היום הזה. האם על עצם קיומן - או על הגנת תושביהן מטילים שנורים אל מרכזי אוכלוסייה ומשבשים את החיים - נלחמות עתה באפגניסטן ארצות הברית, אנגליה, גרמניה, הולנד, דנמרק, שוודיה, נורווגיה, פינלנד, צרפת, ספרד, אוסטרליה, ניו זילנד (ואפילו ירדן וטורקיה), ועשרות מדינות אחרות - בהן כאלה שמציגות את מלחמת הקיום שלנו כלא לגיטימית? הן נלחמות, ומקריבות את חיי חייליהן במרחק אלפי קילומטרים מהבית, כדי למנוע שלטון ממשטר אחד ולהעניקו לאחר.

בעיראק ובאפגניסטן מתנהלות אפוא שתיים מן המובהקות שבמלחמות הברירה. וצביעות - ורשעות - העמים המבקרים אותנו אפילו על צעד הגנתי אלמנטרי, כמו עצירת המשט, בעוד הן הורגות כדבר שבשגרה אזרחים חפים מפשע, מוכחת לעין כל.

הדוקטרינה הישראלית שמוותרת מראש על מלחמה יזומה - בין השאר משום שהקובעים את אותה דוקטרינה, כמו אהוד ברק, כשלו כישלון צבאי-אישי טראומטי במלחמת לבנון (שש) אוגדות ישראליות, וחיל אוויר ששלט ללא מצרים בשמים וחיל ים שאיש לא התייצב מולו, לא יכלו למליציות הפלסטיניות שהתייצבו מולן דלות בכמות ובציוד) - שגויה גם בשל אובדן היכולת ליצור הפתעה אסטרטגית.

מי שמצהיר מראש שהוא מוותר על תורת הביטחון הישראלית - שעיקרה מתקפת נגד מקדימה - מזמין את המתקפה המקדימה - שהרבה צורות לה - של האויב. במלחמת יום הכיפורים בחרו גולדה מאיר ומשה דיין לספוג את המכה הראשונה במקום לצאת ראשונים למתקפה, היינו ל"מלחמת ברירה". המחיר היה בהתאם. האם עתה יש כוונה לספוג גם מאיראן את המכה הראשונה? שהרי הפעם המחיר עלול להיות כה נורא שספק אם החברה הישראלית - בשים לב לחוסן הלאומי המרשים שמתגלה בימים אלה סביב שביו של חייל אחד - תוכל לעמוד בו.

<http://www.haaretz.co.il/hasite/objects/pages/PrintArticle.jhtml?itemNo=1177265>